

HELLENIC REPUBLIC
National and Kapodistrian
University of Athens
EST. 1837

Τεχνητή Νοημοσύνη και η Αρχιτεκτονική των Έμφυλων Διακρίσεων

Γιάννα Κατσιαμπούρα

Αναπληρώτρια καθηγήτρια
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο
Αθηνών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΝΑΡΧΩΝ
ΑΟΕ

ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ
9-10
ΜΑΪΟΥ 2026

Η **ΤΕΧΝΗΤΗ**
Νοημοσύνη
ΩΣ **ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ**
ΚΑΙ **ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ**
πρόκληση.

Κριτικές
προσεγγίσεις,
κίνδυνοι,
προοπτικές,
προσδοκίες,
πρακτικές.

Αίθουσα ΜΑΝΧ
ΤΕΑΠΗ - ΠΤΔΕ / ΕΚΠΑ
Ναυαρίνου 13Α

9	11:30	10:45
ΜΑΪΟΥ	Αρ.Επ:	Αρ.Επ:
	19:00	14:00
	Αρ.Επ:	Αρ.Επ:

Η Τεχνολογία δεν είναι Ουδέτερη

Η ταχεία ενσωμάτωση της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) στον παγκόσμιο κοινωνικοοικονομικό ιστό αντιπροσωπεύει μία από τις πιο σημαντικές τεχνολογικές μετατοπίσεις στην ανθρώπινη ιστορία.

Ωστόσο, η μετάβαση αυτή δεν συντελείται εν κενώ · αντίθετα, αλληλεπιδρά με μια αγορά εργασίας και μια κοινωνική δομή που χαρακτηρίζονται ήδη από βαθιά ριζωμένες έμφυλες και ταξικές ανισότητες.

Η ΤΝ είναι μια νέα «δύναμη παραγωγής» ενταγμένη οργανικά στις σχέσεις κυριαρχίας του ύστερου καπιταλισμού και των πατριαρχικών δομών.

Άξονες

- **Έμφυλη Ταξική Αναδιάρθρωση**

Η ετεροβαρής έκθεση του γυναικείου δυναμικού στην αυτοματοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών.

- **Ιδιοκτησία Ψηφιακών Μέσων**

Ο δομικός αποκλεισμός των γυναικών από τα κέντρα λήψης αποφάσεων και δημιουργίας της ΤΝ.

- **Αλγοριθμική Προκατάληψη**

Το bias ως εσωτερίκευση και κλιμάκωση της πατριαρχικής ιδεολογίας εντός της μηχανής

Η Επίπτωση της Τεχνητής Νοημοσύνης στις Εργασιακές Σχέσεις και οι Έμφυλες Διακρίσεις I

Αυτοματοποίηση Γνωστικών Λειτουργιών

Η Παραγωγική ΤΝ στοχεύει δυσανάλογα σε «εκθηλυσμένους» τομείς της διοικητικής υποστήριξης.

- Οι γυναίκες συγκεντρώνονται σε ρόλους με επαναλαμβανόμενες εργασίες.
- 29% των γυναικοκρατούμενων επαγγελμάτων εκτίθενται στην αυτοματοποίηση
- Κίνδυνος μετατροπής των γυναικών σε «εφεδρικό στρατό εργασίας».

Κατηγορία Επαγγέλματος	Εκθεση στην Παραγωγική ΤΝ (Γυναίκες)	Εκθεση στην Παραγωγική ΤΝ (Άνδρες)	Υψηλός Κίνδυνος Αυτοματοποίησης (Γυναίκες)	Υψηλός Κίνδυνος Αυτοματοποίησης (Άνδρες)
Παγκόσμιος Μέσος Όρος	29.0%	16.0%	16.0%	3.0%
Χώρες Υψηλού Εισοδήματος	41.0% (Σύνολο Θέσεων)	-	-	-
Χώρες Χαμηλού Εισοδήματος	11.0% (Σύνολο Θέσεων)	-	-	-
Διοικητική Υποστήριξη	Υψηλή	Χαμηλή	Υψηλή	Χαμηλή

Το "Χάσμα Υιοθέτησης" και η Εμπιστοσύνη στην Τεχνολογία

Παράμετρος Υιοθέτησης ΤΝ	Ποσοστό (Γυναίκες)	Ποσοστό (Άνδρες)	Χάσμα (%)
Χρήση Παραγωγικής ΤΝ (2024)	33.0%	44.0%	11.0%
Καθημερινή Χρήση	34.0%	43.0%	9.0%
Αντίληψη Ώθησης Παραγωγικότητας	41.0%	61.0%	20.0%
Εμπιστοσύνη στην Ασφάλεια Δεδομένων	18.0%	31.0%	13.0%

Η Επίπτωση της Τεχνητής Νοημοσύνης στις Εργασιακές Σχέσεις και οι Έμφυλες Διακρίσεις II

- Εκατομμύρια γυναίκες σε ρόλους "back-office" ενδέχεται να αντιμετωπίσουν στασιμότητα μισθών ή ανεργία, ενώ οι τομείς υψηλής τεχνολογίας —όπου οι γυναίκες παραμένουν μειοψηφία— θα καρπωθούν το μεγαλύτερο μέρος της αξίας που δημιουργείται από αυτά τα συστήματα.
- Από τους περίπου 6 εκατομμύρια εργαζόμενους στις ΗΠΑ που θα δυσκολευτούν περισσότερο να προσαρμοστούν στην απώλεια θέσεων εργασίας λόγω ΤΝ, το 86% είναι γυναίκες (Brookings Institution).
- Η ευπάθεια αντικατοπτρίζει τη φύση των εργασιών τους και όχι τις ικανότητές τους, αναδεικνύοντας το δομικό πρόβλημα του τρόπου με τον οποίο οι γυναίκες εντάσσονται στην οικονομία.
- Η "ψηφιακή γυάλινη οροφή" θα μετατραπεί σε έναν μόνιμο φραγμό οικονομικής και επαγγελματικής ανέλιξης.

Η Συμμετοχή των Γυναικών στα Κέντρα Δημιουργίας Εργαλείων ΤΝ

Δομικός αποκλεισμός

Η υποεκπροσώπηση των γυναικών στο εργατικό δυναμικό της ΤΝ είναι ένας συστημικός αποκλεισμός που επιμένει παρά τις δεκαετίες πρωτοβουλιών που στοχεύουν στην αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στους τομείς STEM.

Παγκοσμίως, οι γυναίκες αποτελούν μόνο το 26% έως 30% του εργατικού δυναμικού της ΤΝ. Το ποσοστό αυτό παρέμεινε σε μεγάλο βαθμό στάσιμο, σημειώνοντας αύξηση μόλις 4 ποσοστιαίων μονάδων μεταξύ 2016 και 2022.

Οι Ρόλοι και ο Αποκλεισμός

Οργανισμός / Τομέας	Γυναικείο Εργατικό Δυναμικό (%)	Γυναικείες θέσεις ευθύνης (%)	Γυναίκες Απόφοιτοι STEM (%)
Παγκόσμιο Δυναμικό ΤΝ	26.0% - 30.0%	15.0% - 31.7%	35.0%
Amazon	45.0%	29.0%	-
Meta	37.1%	36.7%	-
Google	34.0%	32.8%	-
Microsoft	31.6%	31.6%	-
Apple	35.0%	31.0%	-
CEO σε S&P 100 (Τεχνολογία)	-	< 10.0%	-

Το Χάσμα Χρηματοδότησης και η Καινοτομία

Η οικονομική περιθωριοποίηση περιορίζει την ικανότητα των γυναικών να διαμορφώσουν τα εργαλεία που θα ορίσουν την επόμενη δεκαετία της ψηφιακής ζωής

Τα συστήματα ΤΝ δεν είναι ουδέτερα · αντικατοπτρίζουν τις προτεραιότητες, τις αξίες και τις προκαταλήψεις των δημιουργών τους. Όταν οι ομάδες ανάπτυξης είναι σε συντριπτικό ποσοστό ανδρικές, τα συστήματα που κατασκευάζουν είναι λιγότερο πιθανό να λάβουν υπόψη τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες.

UNESCO: το 58% των νεαρών γυναικών έχουν βιώσει διαδικτυακή παρενόχληση, ένα πρόβλημα που τα συστήματα ΤΝ συχνά αποτυγχάνουν να μετριάσουν —ή σε ορισμένες περιπτώσεις, ενισχύουν μέσω μεροληπτικών αλγορίθμων

Η έλλειψη γυναικών σε θέσεις ευθύνης επηρεάζει την κουλτούρα της έρευνας.

Gender Bias στα Εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης

Ο Μύθος της Αντικειμενικότητας

Το αλγοριθμικό bias δεν είναι τεχνικό σφάλμα, αλλά η εσωτερίκευση της Πατριαρχικής ιδεολογίας εντός του «νεκρού κεφαλαίου» της μηχανής.

- Διακρίσεις στις προσλήψεις
- Έμφυλος ηλικιακός ρατσισμός
- Αναπαραγωγή στερεοτύπων μέσω LLMs

Προτάσεις και κατευθύνσεις

Επαναπροσδιορισμός
του "Γραμματισμού
στην ΤΝ" (AI
Literacy)

Ενίσχυση της
Συμμετοχικότητας και
του STEM για τα
Κορίτσια

Εκπαίδευση και
Ενδυνάμωση των
Εκπαιδευτικών

Ισότιμη πρόσβαση
και μείωση του
ψηφιακού χάσματος

Στοχευμένα
προγράμματα
κατάρτισης

Η διεκδίκηση της έμφυλης δικαιοσύνης στην εποχή της ΤΝ
προϋποθέτει

τη ριζική αλλαγή των σχέσεων ιδιοκτησίας στο χώρο της
τεχνολογίας και

την ανάδυση μιας «Ηλεκτρονικής φεμινιστικής οπτικής» με
στόχο να μετατρέψει την ΤΝ από εργαλείο κυριαρχίας σε μέσο
συλλογικής χειραφέτησης

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ